

Motion till riksdagen 2018/19:452

av **Markus Wiechel och Johnny Skalin (båda SD)**

Åtgärder för att förhindra rökning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införandet av dold tobaksförsäljning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbud mot rökning på offentlig plats och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav på att kunna uppvisa id vid tobakskonsumtion och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Dold tobaksförsäljning

Förbättrad folkhälsa är på sikt en förutsättning för att skapa en hållbar tillväxt och en god samhällsutveckling. Ett av de tveklöst mest effektiva sätten att förbättra hälsan är att kraftfullt motverka tobaksbruket. Eftersom Sverige har anslutit sig till Världshälsoorganisationens konvention för tobakskontroll har vi också åtagit oss att minska tobakskonsumtionen, ett åtagande som riksdagen dessutom har beslutat om.

I Sverige har vi lyckligtvis ingen kommersiell tobaksreklam, tack vare ett förbud. Det finns dock ett undantag eftersom tobaksvaror idag kan exponeras fritt i våra kiosker, livsmedelsbutiker, restauranger och andra ställen. Detta är med andra ord den viktigaste

kanalen för att tobaksbolagen ska kunna marknadsföra sina varor. En lösning på detta problem är att tobaksvarorna inte får synas i butiken, och det införs s.k. dold tobaksförsäljning.

Ett antal länder har redan lagstiftat om dold tobaksförsäljning vilket visat sig vara mycket effektivt för att färre tonåringar ska börja röka. Statistik från såväl Island som Kanada visar att andelen rökande tonåringar minskat sedan exponeringsförbuden i dessa länder har införts. Förbuden handlar främst om att skydda barn och ungdomar som på sikt kan riskera ett livslångt tobaksberoende. Flertalet studier har visat att tobaksprodukter som är synliga ökar risken för att barn och ungdomar ska börja experimentera med, testa och i värsta fall börja använda tobaksprodukter regelbundet. Med tobaksvaror helt öppet ges också en farlig signal som på sätt och vis gör att varorna normaliseras vilket underminerar faran när den exponeras och säljs bland livsmedel. Riksdagen bör ge regeringen i uppdrag att utreda och verkställa krav på dold tobaksförsäljning även i Sverige.

Rökning på offentlig plats

Något som är glädjande idag är att acceptansen för rökning vid offentliga platser har minskat samtidigt som kunskapen av vad passiv rökning kan orsaka har ökat. Det har flaggats om förbud mot rökning på offentliga platser, såsom vid uteserveringar och vid tågstationer eller busshållplatser vilket i sig är mycket positivt.

Folkhälsomyndigheten har i en rapport föreslagit att rökförbudet ska utvidgas till att omfatta uteserveringar, lekplatser och andra offentliga platser eftersom dessa ska vara tillgängliga för alla. Förslaget från Folkhälsomyndigheten har stöd i en opinionsundersökning bland 1 025 personer: 8 av 10 tycker att offentliga entréer borde vara rökfria, 7 av 10 tyckte detsamma om hållplatser och 6 av 10 om uteserveringar.

Detta är ett omdiskuterat ämne som dock inte är helt nytt eftersom rökförbud lyckligtvis infördes på samtliga restauranger och krogar i Sverige den första juni 2005. I samband med att beslutet om rökförbud i restaurangerna skulle tas fördes heta diskussioner och det fanns personer som trodde att detta skulle vara ett hårt slag mot restaurang- och krogbranschen.

Idag vet vi hur det blev. Tvärtemot vad flera trodde har detta gjort branschen mer populär och få personer skulle idag drömma om att tända en cigarett inne på krogen. Rökning har blivit mindre vanligt, och förbudet kan mycket väl ha bidragit till ett minskat antal rökare. Det är dags att ta ännu ett steg, inte bara för gästerna, utan även för personalen.

En rökig uteservering kan innebära ett allvarligt arbetsmiljöproblem och personalen riskerar utsättas för ofrivillig passiv rökning. Likaså kan detta förbud innebära en garant för samtliga restauranggäster att få möjligheten till att sitta vid uteserveringarna och njuta av den friska luften istället för av rök. De som är hårdast drabbade av dagens tillåtande är barnfamiljer och inte minst gäster som har astmabesvär eller liknande. För dessa är det mycket svårt att slippa röken om gästerna vid bordet intill är rökare. Runt 500 personer dör varje år i Sverige som följd av passiv rökning.

I januari 2018 kom det glädjande beskedet om olika förslag i den nya tobakslagen. I den skulle det ingå ett rökförbud som omfattar platser som uteserveringar, vissa entréer och vissa allmänna utrymmen, exempelvis busshållplatser, idrottsplatser och lekparkar. Beslutet om detta kom dock att skjutas upp.

Det är dags att ta tag i detta igen och istället börja rädda människoliv. Riksdagen bör gå Folkhälsomyndigheten till mötes genom att införa förbud mot rökning på allmän plats. Det är ett steg som flertalet andra länder redan har tagit och som garanterat kommer att vara till gagn för hela samhället.

Id vid tobakskonsumtion

En stor del av de som brukar tobak började i tidig ålder, inte helt sällan innan de var fyllda 18 år. Vad som dessvärre blivit en vanligare syn är också att minderåriga står och röker. I högstadie- och gymnasieskolor har det på sina håll till och med nästan blivit en accepterad del av vardagen. Att därmed belägga samtliga tobakskonsumenter med krav på att kunna uppvisa giltig legitimation i samband med att de använder tobak bör således förenkla det preventiva arbetet med att försvåra konsumtionen bland

minderåriga. Regeringen bör därför lagstifta om tydligare krav på att kunna uppvisa giltig legitimation i samband med tobakskonsumtion.

Markus Wiechel (SD)

Johnny Skalin (SD)